

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35117
Nom	Geografia del turisme a Espanya
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1317 - Grau de Turisme	Facultat d'Economia	2	Segon quadrimestre
1926 - Doble Grado en Turismo y ADE	Facultat d'Economia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1317 - Grau de Turisme	16 - Geografia del Turisme I	Obligatòria
1926 - Doble Grado en Turismo y ADE	3 - Assignatures de segon curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ESCRIBANO PIZARRO, JAIME	195 - Geografia

RESUM

La Geografia del Turisme en Espanya aprofundeix en conceptes apresos en semestres anteriors i permet descobrir les múltiples relacions i interaccions entre l'activitat turística i el territori espanyol.

L'assignatura analitza els factors que intervenen en la localització de l'activitat turística, les diferents tipologies, la seva contribució al desenvolupament econòmic espanyol i la capacitat per transformar la societat i el territori.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements mínims de llengües estrangeres com el francès, anglès, alemany, etc. que permeten a l'alumne llegir i comprendre textos en altres idiomes.

Coneixements mínims en ofimàtica que permeten a l'alumne entregar pràctiques, exercicis, resums, comentaris, etc. en format digital mitjançant els processadors de textos més habituals, i fins i tot fer presentacions amb eines com el Power Point, per exemple.

Igualment, coneixements per accedir i consultar informació de lliure accés disponible en Internet

COMPETÈNCIES

1317 - Grau de Turisme

- Reconèixer els agents turístics principals.
- Avaluar els potencials turístics i l'anàlisi prospectiva de la seua explotació.
- Identificar i gestionar espais i destinacions turístics.
- Gestionar el territori turístic d'acord amb els principis de sostenibilitat.
- Analitzar els impactes generats pel turisme.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Comprèn la naturalesa de les múltiples relacions i interaccions que es produeixen entre l'activitat turística i el territori en el qual s'assenta.
- Analitza els factors territorials que intervenen en la implantació i evolució de l'activitat turística.
- Coneixement dels principals agents del turisme actual
- Realitza diagnòstics precisos sobre la situació de l'activitat turística a diferents països i regions, mitjançant el coneixement de la conjuntura turística global i mitjançant la correcta identificació dels elements clau presents en cada territori.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La diversitat del territori espanyol i les seves relacions amb el turisme

Introducció a la Geografia d'Espanya I: l'organització territorial d'Espanya

Introducció a la Geografia d'Espanya II: el medi físic, recursos i processos territorials

2. Factors que condicionen l'activitat turística a Espanya

Factors naturals del territori espanyol com a condicionants turístics

Factors culturals i tècnics del territori espanyol com a condicionants turístics

3. Història de la implantació de l'activitat turística a Espanya

Història del turisme espanyol

4. Geografia del turisme a Espanya

Fonts per a l'estudi del turisme a Espanya: quantitatives i qualitatives

Aproximació al turisme espanyol des del costat de l'oferta i demanda: allotjaments, etc.

5. Rutes, itineraris i grans regions turístiques d'Espanya

Regions litorals I: nord i nord-oest espanyol

Regions litorals II: l'Arc Mediterrani (inclou el turisme a la Comunitat Valenciana)

regions insulars

Regions d'interior I: la Vall de l'Ebre

Regions d'interior II: la Meseta

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Estudi i treball autònom	25,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Hores presencials (al votant de 60) inclouran:

–Classes teòriques (lliçons magistrals i d'interacció i participació directa amb l'alumne), on abordarem els principals aspectes de cadascú dels temes reflectits en l'apartat de "continguts" de la present guia docent.

–Classes pràctiques (realització d'exercicis, resolució de models d'examen, identificació de bases de dades i introducció a la seua utilització, etc.).

–Activitats complementàries (audició d'àudios / postcads especialitzats i / o visualització de documentals temàtics que reflecteixin aspectes actuals inclosos en el temari, problemàtiques socials, ecològiques, conflictes, etc.; conferències / xerrades impartides per experts en la matèria externs a la universitat, etc.; pràctiques / sortides de camp ("excursions"), en la mesura del possible per interactuar, accedir de primera mà i comprendre contextos socioeconòmics del turisme valencià; etc..

–Tutories programades i/o no programades: de tipus individual o col·lectiu, per a realitzar seguiment de la matèria, canalitzar el treballs finals, resoldre dubtes de les pràctiques, etc.

Les activitats formatives no presencials (entorn a 90 hores):

–Assistència a activitats externes que no es haguessin recollit en les activitats complementaries de les hores presencials.

–Elaboració de treballs individuals, i estudi i treball autònom: dirigit a consolidar la teoria i a millorar la realització pràctica d'exercicis i tasques aplicades. Entre les activitats més habituals tenim: la recerca, tractament i aplicació d'informació bibliogràfica, dades estadístiques, recursos web, preparació, redacció i presentació d'informes, memòries, ressenyes o comentaris; preparació d'exàmens; etc.

–Elaboració de treballs en grup: aprofundir en el coneixement de les realitats territorials estudiades e incloses en els continguts de l'assignatura, mitjançant exercicis amb tècniques d'anàlisi geogràfic, interpretació territorial, etc. Igualment s'inclou: l'elaboració de memòries, la realització de tallers, la col·laboració amb iguals, la planificació i l'aprenentatge cooperatiu, etc.

–Estudi i treball autònom de cara a la prova final escrita.

AVALUACIÓ

– Hi haurà una prova escrita que arribarà al 60% de la qualificació total. En aquest examen escrit es valorarà: i) l'adquisició de coneixements d'acord amb els objectius de l'assignatura; ii) la capacitat de relació, argumentació i presentació d'un discurs ordenat i coherent; iii) l'expressió escrita correcta, especialment el vocabulari i la terminologia específica, ortografia i gramàtica.

Lògicament, s'haurà d'aprovar la prova escrita (amb un 5 sobre 10 punts) perquè es tingui en compte el valor dels exercicis pràctics en la prova final. D'altra banda, els alumnes que no superin la matèria d'examen en 1era convocatòria, mantindran les notes de les pràctiques per a la 2a convocatòria.

- Es presenten pràctiques escrites individuals i / o grupals (2 o 3 persones) que arribaran a un 40% de la nota final. Es valorarà: i) l'adquisició de coneixements; ii) l'accés, selecció, utilització i comprensió de la bibliografia (lectures) per a la realització de les practiques; iii) la capacitat per a elaborar els informes i/o les practiques escrites amb coherència i ajustats als enunciats; iv) la habilitat per a interpretar les dades que s'enuncien als exercicis i l' utilització dels mateixos per a la seva resolució d'acord amb la teoria de l'assignatura, mitjançant el us de tècniques d'interpretació, diagnosi i representació; v) l'adquisició d'esperit analític i crític; vi) la participació activa a l'aula amb intervencions directes, precises i oportunes, que facin referència explícita a les qüestions a resoldre.
- En casos puntuals (recollits en l'Annex de la Guia), es podrà plantejar una avaluació dependent en exclusiva de la prova escrita (és a dir, que aquesta valgui el 100% de la qualificació final).
- L'assistència tant a les classes teòriques com pràctiques es valorarà positivament ("discriminació positiva"), però en cap cas el simple fet de no acudir a elles es penalitzarà.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Andrade, M.J. (2012): El uso de Internet como fuente de información turística: propuesta metodológica para el análisis de su importancia en la creación de la imagen del destino. *Papers de Turisme*, 52, pp. 44-62.
- Calabuig, J. y Ministral, M. (1994): Manual de geografía turística de España. Síntesis, 493 pp.
- Cortina, F. (2011): Las estadísticas Oficiales de Turismo: principales lagunas en el contexto nacional e internacional. *Estudios de Economía Aplicada*, 29 (3), pp. 693-708.
- De la Calle, M. y García, M. (1998): Fuentes y técnicas para el estudio del turismo en las ciudades históricas. *Eria*, 47, pp. 326-333.
- Farinós, J. (coord.) (2002): Geografia regional d'Espanya. Valencia: Universitat de València.
- Fernández Rodríguez, C. (2013): Derecho administrativo del turismo, Madrid: Ed. Marcial Pons.
- Franco, T. (2010): Geografía de España (Física, Humana y Económica). Madrid: Corydon.
- Gil Olcina, A. y Gómez Mendoza, J. (2001): Geografía de España. Barcelona: Ariel.
- Jiménez, M. (2009): Turismo y Unión Europea: una propuesta de política comunitaria y de innovación comercial en el Mediterráneo Europeo. Tesis Doctoral, Universidad de Sevilla, Dpto. de Economía Aplicada III.
- Lobo, P. (2001): Turismo y fuentes estadísticas regionales. *Estudios Turísticos*, 148, pp. 135-156.
- López-Davalillo, J. (2002): Geografía Regional de España. Madrid: UNED.
- Moreno, A. (2007): Historia del turismo en España en el siglo XXI. Madrid: Síntesis.
- Murray, I. (2015): Capitalismo y turismo en España. Del milagro económico a la gran crisis. Colección Turismos, Barcelona: Ed. Alba Sud. On-line <<http://www.albasud.org/publ/docs/68.ca.pdf>>. Recuperado el 30 de marzo de 2016.
- Pardo, C. (2013): Territorio y recursos turísticos. Análisis geográfico del turismo en España. Editorial Universitaria Ramón Areces, UNED, 364 pp.
- Quevedo, J. (1999): La información estadística para el análisis del turismo. *Estudios Turísticos*, 140, pp. 57-65.

Complementàries

- Aertsen, V. (2011): El cine como inductor del turismo. La experiencia turística en Vicky, Cristina y Barcelona. Razón y Palabra, Vol. 77, nº 2.
- Hudson, S. y Ritchie, JR. (2006): Promoting destinations via film tourism: an empirical identification of supporting marketing initiatives. Journal of Travel Research, nº 44, 387-396.
- Martínez, A. (2008): El cine como soporte didáctico para explicar la evolución del viaje y la actividad turística. Cuadernos de Turismo, nº 22, 145-163.
- Martínez, M. (2000): El empleo de la geología como soporte ambiental en el cine. Boletín Geológico y Minero, Vol. 111, nº 5, 79-84.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

Grado de Turismo

Doble grado Turismo/ADE

1. Continguts / Contenidos

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Se mantiene el volumen de trabajo. El volumen total de las sesiones también se mantiene pero se flexibiliza el horario al pasar a video-presentaciones asíncronas o a trabajo autónomo del alumno de lectura y visualización de materiales adicionales subidos al Aula Virtual.

3. Metodología docente

3. Metodología docente

Adaptaciones clases teóricas:

Se van subiendo por anticipado las presentaciones de los temas, así como enlaces a contenidos complementarios (artículos, documentales, etc.) de libre acceso. En muchos casos se realizarán y subirán al Aula Virtual video-presentaciones asíncronas por el docente con a explicación y desarrollo de las presentaciones previstas para clase.

Adaptaciones clases prácticas:

Se ha revisado y adaptado el calendario de prácticas. Se ha ampliado el material de apoyo y las indicaciones para la realización de las mismas, en algunos casos caso mediante vídeos elaborados por el docente. Se ha ampliado el contacto con los alumnos en las tutorías virtuales a través de email y foros de preguntas y respuestas.

Herramientas online utilizadas:

Aula Virtual; email; foros; subida de materiales, enlaces y video-presentaciones.

4. Avaluació

4. Evaluación

De forma optativa, se ofrecerá a los alumnos que sustituyan una parte de la prueba de teoría por una tarea práctica adicional a distancia, por ejemplo a través de videopresentaciones a partir de los materiales e indicaciones dados. En el caso de los alumnos que se adhieran a dicha opción, el peso de la evaluación continua corresponderá al 50% y no al 40% previsto inicialmente.

Prueba final se realizará vía AV, en forma de tarea que recoja unos contenidos mínimos establecidos por cada profesor y acotando un tiempo de vencimiento prudencial y suficiente para su realización que tenga en cuenta el medio (digital). Previamente todos los alumnos tendrán que manifestar que estarán conectados al AV el día previsto de examen y en el horario indicado. En caso contrario tendrán que ponerse en contacto con la Universidad para buscar soluciones.

5. Bibliografia

5. Bibliografía

Cerezo, A., Guevara, A. y García-Oliveros, M.E. (2017): Big Data como fuente de conocimiento turístico. Especial Data y al Big Data Social. *Estudios Turísticos*, 213-214, págs. 185-204. Disponible en https://turismo.janium.net/janium/Objetos/REVISTAS_ESTUDIOS_TURISTICOS/09%20big%20data.pdf

Daries, N. y Cristóbal-Fransi, E. (2016): Las TIC como factor clave en la gestión de las empresas turísticas. *Estudios* págs. 63-74. Disponible en

https://turismo.janium.net/janium/Objetos/REVISTAS_ESTUDIOS_TURISTICOS/04%20las%20tic.indd.pdf

Instituto Geográfico Nacional (2019): *España en mapas, una síntesis geográfica*. 2da edición del Atlas Nacional de España. Disponible en: <https://www.ign.es/web/espana-en-mapas>

Murray, I. (2015): *Capitalismo y turismo en España. Del "milagro económico" a la "gran crisis"*. ALBA SUD Investigación y comunicación para el desarrollo. Barcelona, 432 págs. Disponible en <http://www.albasud.org/publ/docs/68.ca.pdf>

Sepúlveda, A. y Plumer, M. (2018): La investigación y la información estadística en turismo en España, hacia un sistema de conocimiento e inteligencia turística. *Estudios Turísticos*, 215: págs. 101-120. Disponible en https://turismo.janium.net/janium/Objetos/REVISTAS_ESTUDIOS_TURISTICOS/05%20investigacion%20y%20informacion.pdf